

Määräykset ja ohjeet: Vakavaraisuuden laskenta ja suuret asiakasriskit

Liite 3 - OPR ilmoitus ja hakemusmenettelyt

Dnro
x/xxx/xxxx

Antopäivä
1.12.2013

Voimaantulopäivä
1.1.2014

FINANSSIVALVONTA
puh. 010 831 51
faksi 010 831 5328
etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi
www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja
Riskienvalvonta/Markkina- ja operatiiviset riskit

Sisällysluettelo

1	Operatiivisen riskin laskentamenetelmiä koskevat ilmoitus- ja hakemusmenettelyt	3
1.1	Ilmoitus standardimenetelmän käyttöönotosta	3
1.2	Vaihtoehtoisen standardimenetelmän käyttöönottolupa	4
1.3	Kehittynyt menetelmä	5
1.3.1	<i>Menetelmän käyttöönottoa koskeva lupa</i>	5

1 Operatiivisen riskin laskentamenetelmiä koskevat ilmoitus- ja hakemusmenettelyt

Finanssivalvonta toivoo ilmoitus- ja lupamenettelyä edellyttävien menetelmien käyttööntamista suunnittelevien valvottavien ottavan yhteyttä Finanssivalvontaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ilmoitukset ja hakemukset liitteineen lähetetään osoitteella Finanssivalvonta/Riskienvälvontaosasto PL 159, 00101 Helsinki.

1.1 Ilmoitus standardimenetelmän käyttöönotosta

Valvottava voi siirtyä käyttämään operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimuksen laskennassa standardimenetelmää ajankohtana, josta se on antanut Finanssivalvonnalle ensin ennakkotiedon ja myöhemmin varsinaisen ilmoituksen.

Finanssivalvonta suosittaa, että valvottava antaa ennakkotiedon suunnitelmasta ottaa käyttöön standardimenetelmä heti sen jälkeen, kun asiaa koskeva päätös on tehty valvottavan ylimmässä johdossa, kuitenkin viimeistään kaksi kuukautta ennen seuraavassa kohdassa tarkoitettua Finanssivalvonnalle tehtävää varsinaista käyttöönottoa koskevaa ilmoitusta.

Valvottavan tulisi toimittaa käyttöönottoa koskeva ilmoitus Finanssivalvontaan viimeistään yhdeksän kuukautta ennen suunniteltua käyttöönotto-ajankohtaa.

Konsernien, konsolidointiryhmien ja muiden valvottavaryhmien osalta ilmoituksen tekee emoyhtiö. Ilmoituksen allekirjoittaa valvottavaryhmän toimiva johto. Kaikkien ryhmään kuuluvien valvottavien on allekirjoituksellaan vahvistettava sitoutumisensa yhteiseen standardimenetelmää koskevaan ilmoitukseen.

Ilmoituksen sisältö

Ilmoitus koostuu seuraavista osista:

- standardimenetelmän perustiedot
- yhteenveto tehdystä itsearviointista
- käyttöönottosuunnitelma

Perustiedot-osiossa valvottavan tulisi toimittaa Finanssivalvonnalle standardimenetelmän laskemisen perustana olevaa liiketoimintajakoja koskeva dokumentointi. Liiketoimintajako

on kuvattu EU:n vakavaraisuusasetuksen 317 artiklan taulukossa. Valvottavan tulisi esittää, miten liiketoimintajaossa on otettu huomioon asetuksessa esitetyt periaatteet.

Perustietoina pyydetyn aineiston tulisi perustua valvottavan sisäisiin menettelytapojen kuvauksiin, ohjeistuksiin ja raporteihin. Jos menettelyjen kehittäminen on joltain osin kesken hakemusvaiheessa, tulisi valvottavan antaa selvitys eroista nykyisen ja tulevan menettelyn välillä.

Suoritetussa **arvioinnissa valmiuksista (itsearviointi)** siirtyä standardimenetelmään ilmoitettuna ajankohtana valvottava esittää perustellun ja analysoidun näkemyksensä siitä, miten se täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen 320 artiklassa esitetyt laadulliset vähimmäisvaatimukset.

Valvottavan tulisi yhteenvedossaan esittää suorittamansa itsearvioinnin lopputulokset ja kustakin kohdasta mahdollisesti havaitsemansa puutteet sekä suunnitelman korjaavista toimenpiteistä ja niiden toteuttamisen aikataulusta.

Valvottavan tulisi esittää kuvaus itsearvioinnin toteuttamistavasta. Selvityksestä tulisi käydä ilmi, mitä menetelmiä on käytetty ja mitkä tahot ovat osallistuneet arviointiin.

Itsearvioinnin tulisi olla riippumattoman riskien arviointitoiminnon suorittama, mutta siihen voi osallistua myös valvottavan sisäisen tarkastuksen sekä mahdollisesti tilintarkastajien ja ulkoisten asiantuntijoiden edustajia.

Valvottavan tulisi liittää yhteenvedossa esittämänsä arvion tueksi tarpeelliseksi katsomansa dokumentit kuten kopiot keskeisistä riskienhallintaa koskevista päätöksistä ja ohjeistuksesta.

Valvottavan on lähetettävä Finanssivalvonnalle yksityiskohtainen menetelmän **käyttöönottoa koskeva suunnitelma**. Käyttöönottosuunnitelmaan on sisällytettävä standardimenetelmän käyttöönottopäivämäärät myös sellaisille toiminnoissa, joissa perusmenetelmä on vain tilapäisesti käytössä sekä tytäryhtiöissä, jotka toistaiseksi soveltavat perusmenetelmää.

Suunnitelmassa on selvitettävä, mitä menetelmä- ja tietojärjestelmien kehitystyötä valmiuden saavuttamiseksi on jo ilmoitusajankohtaan mennessä tehty. Lisäksi on tehtävä selkoa edelleen keskeneräisistä tai kehitteillä olevista menetelmä- ja tietojärjestelmämuutoksista. Suunnitelmasta tulisi näkyä näiden aikataulutukset ja niihin varatut resurssit. Lisäksi on oltava selvitys siitä, millä organisaation tasolla ja miten valvottavassa seurataan käyttöönottosuunnitelman toteutumista.

1.2 Vaihtoehtoisen standardimenetelmän käyttöönottolupa

Valvottava voi siirtyä käyttämään operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimuksen laskennassa vaihtoehtoista standardimenetelmää, jos se on saanut Finanssivalvonnan luvan menetelmän käytölle.

Finanssivalvonta suosittaa, että valvottava ilmoittaa aikomuksesta hakea hyväksymislupa vaihtoehtoisen standardimenetelmän käytölle heti sen jälkeen, kun asiaa koskeva päätös on valvottavan ylimmässä johdossa tehty, kuitenkin viimeistään kaksi kuukautta ennen lupahakemuksen jättämistä Finanssivalvontaan.

Valvottavan tulisi toimittaa Finanssivalvonnalle vaihtoehtoisen standardimenetelmän käyttöönottoa koskeva hakemus viimeistään yhdeksän kuukautta ennen suunniteltua käyttöönottoajankohtaa.

Konsernien, konsolidointiryhmien ja muiden valvottavaryhmien osalta hakemuksen tekee koko ryhmän puolesta emoyhtiö ja hakemuksen allekirjoittaa ryhmän toimiva johto. Kuitenkin kaikkien ryhmään kuuluvien, yksittäisten valvottavien on allekirjoituksellaan vahvistettava sitoutumisensa yhteiseen hakemukseen.

Hakemuksen sisältö

Lupaa hakevan valvottavan tulisi hakemuksessaan tehdä vastaavat selvitykset (perustiedot, itsearviointi ja käyttöönottosuunnitelma), joita on tarkoitettu edellä luvussa 1.1.

Perustietojen yhteydessä valvottavan on lisäksi esitettävä selvitys siitä, miten valvottava täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen 319 artiklassa esitetyt erityiset vaatimukset, jotka koskevat tuottojen keskittymistä vähittäispankki- tai yritysrahoitustoimintaan sekä kyseisten liiketoiminta-alueiden luottosalkkujen riskipitoisuutta.

Jos luvan saaneessa valvottavassa edellä tarkoitettu vähittäis- ja/tai yritys pankin osuus kolmen edellisen vuoden keskiarvona laskettuna laskee yhtenä tilivuotena alle 90 %:n, voi Finanssivalvonta antaa valvottavalle luvan jatkaa vaihtoehtoisen standardimenetelmän käyttöä, jos valvottavan antaman selvityksen nojalla näyttää todennäköiseltä, että keskiarvo nousee seuraavana vuonna 90 %:iin.

Hakemus tulisi tehdä myös silloin, kun vaihtoehtoisen standardimenetelmän käyttöä suunnitteleva valvottava jo käyttää standardimenetelmää. Aikaisemman standardimenetelmän käyttöönottoa koskevan ilmoituksen yhteydessä toimitettua aineistoa ei kokonaisuudessaan tarvitse toimittaa vaihtoehtoista standardimenetelmää koskevan hakemuksen yhteydessä, jos hakemuksen perustana olevissa tiedoissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia standardimenetelmän käytön aikana.

1.3 Kehittynyt menetelmä

1.3.1 Menetelmän käyttöönottoa koskeva lupa

Valvottava voi siirtyä käyttämään operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimuksen laskennassa kehittyntä menetelmää, jos se on saanut Finanssivalvonnan luvan menetelmän käytölle.

Finanssivalvonta suosittaa, että valvottava antaa ennakkotiedon suunnitelmasta ottaa käyttöön kehittynyt menetelmä heti sen jälkeen, kun asiaa koskeva päätös on tehty valvottavan ylimmässä johdossa, kuitenkin viimeistään kaksi kuukautta ennen Finanssivalvonnalle tehtävää hakemusta.

Menetelmän käyttöä suunnittelevan valvottavan tulisi toimittaa Finanssivalvonnalle hakemus vähintään 12 kuukautta ennen menetelmän suunniteltua käyttöönottoa.

Hakemuksesta on käytävä ilmi myös valvottavan konsolidointiryhmään kuuluvat kotimaiset ja ulkomaiset tytäryhtiöt ja niiden suunnitelmat AMA-mallin käyttöönotosta. Mikäli lupaa hakevan valvottavan konsolidointiryhmään kuuluu useampia valvottavia, voi konsolidointiryhmän emoyhtiö lähettää koko konsolidointiryhmää koskevan yhteisen hakemuksen.

Kaikkien ryhmään kuuluvien yksittäisten valvottavien on kuitenkin allekirjoituksellaan vahvistettava sitoutumisensa yhteiseen AMA-hakemukseen. Lupa myönnetään sekä konsolidointiryhmälle että sen yksittäiselle valvottavalle.

Hakemuksen sisältö

Hakemuksen tulisi sisältää seuraavat osatekijät:

- perustiedot
- yhteenveto tehdystä itsearviointista
- käyttöönottosuunnitelma

Perustiedoissa valvottava antaa Finanssivalvonnalle selvityksen käytetystä AMA-mallista, Valvottavan tulisi antaa hakemuksensa tueksi selvitykset EU:n vakavaraisuusasetuksen 322 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista mittausjärjestelmän yksityiskohdista.

Selvitys on annettava myös EU:n vakavaraisuusasetuksen 323 artiklassa tarkoitettujen vakuutusten ja muiden riskinsiirtomekanismien käytöstä.

Valvottavan tulisi antaa hakemuksensa tueksi selvitykset EU:n vakavaraisuusasetuksen 322 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista sisäiseen tappiotietoon liittyvistä seikoista.

Valvottavan tulisi antaa hakemuksensa tueksi selvitykset EU:n vakavaraisuusasetuksen 322 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista ulkoiseen tappiotietoon liittyvistä seikoista.

Valvottavan tulisi antaa hakemuksensa tueksi selvitys EU:n vakavaraisuusasetuksen 322 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua vakavien vahinkotapahtumien arvioinnissa käytetystä skenaarioanalyysistä.

Valvottavan tulisi antaa hakemuksensa tueksi selvitykset EU:n vakavaraisuusasetuksen 322 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuista ulkoiseen toimintaympäristöön ja sisäiseen valvontaan liittyvistä seikoista.

Valvottavan tulisi liittää hakemuksen tueksi kehittyneen menetelmän muutosohje.

Itsearviointilla valvottava osoittaa Finanssivalvonnalle, miten se täyttää kehittyneelle menetelmälle EU:n vakavaraisuusasetuksen 321 artiklassa asetetut laadulliset vähimmäisvaatimukset.

Itsearviointia varten valvottava toimittaa Finanssivalvonnalle sellaiset ohjeet, raportointikuvaukset ja muun aineiston, joiden voidaan katsoa laadullisten vähimmäisvaatimusten täyttämistä. Valvottavan tulisi esittää liiteaineiston perusteella perusteltu näkemys siitä, miten hyvin se täyttää kunkin vähimmäisvaatimuksen, sekä mitä puutteita ja kehittämistä vaativia seikkoja on havaittu ja millä aikataululla puutteet aiotaan korjata.

Valvottavan tulisi esittää kuvaus itsearviointin toteuttamistavasta. Selvityksestä tulisi käydä ilmi, mitä menetelmiä on käytetty ja mitkä tahot ovat osallistuneet arviointiin. Itsearviointin tulisi olla riippumattoman riskien arviointitoiminnon suorittama, mutta siihen voi osallistua myös valvottavan sisäisen tarkastuksen sekä mahdollisesti tilintarkastajien ja ulkoisten asiantuntijoiden edustajia.

Valvottavan, joka käyttää AMA-malliin siirtyessään vaiheittaista menettelyä, on liitettävä hakemukseen yksityiskohtainen **käyttöönottosuunnitelma**.

Suunnitelmaan on sisällytettävä muun muassa yksityiskohtaiset aikataulut siitä, milloin eriteltyt vastuuryhmät ja liiketoimintayksiköt siirtyvät kehittyneeseen menetelmään, mitä menetelmä- ja tietojärjestelmien kehittelyä vaaditaan missäkin vaiheessa ja millaisia resursseja näihin on varattu.

AMA-mallin käyttöönoton toteutumisen varmistamiseksi Finanssivalvonta edellyttää, että käyttöönottosuunnitelmaa ja sen toteutumista seurataan valvottavassa riittävän korkealla tasolla.

Arvioidessaan siirtymäsuunnitelman realistisuutta Finanssivalvonta kiinnittää erityistä huomiota siihen, että valvottava on varannut riittävät resurssit käyttöönottosuunnitelman toteuttamiseen. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan riittävä realistisuus tarkoittaa muun muassa sitä, että suunnitelmaan ei enää sisälly suuria menetelmien ja tietojärjestelmien kehitysprojekteja.

Valvottavan käyttämän kehittyneen menetelmän olennaisia laajennuksia ja muutoksia koskeva lupa- ja ilmoitusmenettely on ohjeistettu EBA:n antamassa teknisessä sääntelystandardissa xxx.